

प्रयायात् रुद्र एनं भूत्वाग्निरनूत्याय हन्याद्वास्तोष्पतीयं जुहो-
तीति । सोयमाहिताग्निमात्रसाधारणः । अयं तन्वाहिता-
ग्निविषय इति विशेषः । मन्त्रार्थस्तु, अतिशयेनाङ्गसौष्टवयुक्तः
'अङ्गिरस्तमः', तादृश हे 'अग्ने', 'कामाय' सर्वकामप्रदत्वेन
कामरूपाय, 'तुभ्यं' अग्नये, 'ताः' लोकवेदप्रसिद्धाः, 'विश्वाः'
सर्वाः, 'सुचितयः' कामभोगहेतवः सुभूमयः, 'पृथक्' प्रत्येकं,
'येमिरे' प्रजापतिना नियमिताः समर्पिताः, अतः कामानां
त्वदधीनत्वान्मह्यं कामान् प्रयच्छेत्यर्थः । अनेन होमेन तुष्टः
सोग्निः 'अस्मिन्' यजमाने, कामितानर्थान् सम्पादयत्येव ।
ते च कामिता अर्था अन्वाधानकालवत् 'कामप्रीताः', सन्तः
'कामाः', 'एनं' यजमानम्, 'अनुप्रयान्ति' । ततोऽयं तेजो-
वीर्यादिकामयुक्तो 'भवति' ॥

यदुक्तं सूत्रकारेण, यद्यन्वाहिताग्नेराहवनीयोऽनुगच्छेत् ।
अन्वग्निरूषसामग्रमख्यदित्यन्यं प्रणीय भूरित्युपस्थायेति । त-
दिदं विधत्ते । "सन्ततिर्वा एषा यज्ञस्य । योऽग्नीनन्वाधाय
व्रतमुपैति । स यद्युदायति । विच्छित्तिरेवास्य सा । तं प्राञ्च-
मुद्धृत्य । मनसोपतिष्ठेत् । मनो वै प्रजापतिः । प्राजापत्यो
यज्ञः । मनसैव यज्ञः सन्तनोति । भूरित्याह । भूतो वै प्रजा-
पतिः । भूतिमेवोपैति" इति । 'यः' यजमानः, प्रथमम् 'अग्नी-
नन्वाधाय', अनन्तरं 'व्रतमुपैति' । तस्य यजमानस्य 'एषा'
अन्वाधानव्रतोपायनानुष्ठितिः, 'यज्ञस्य', 'सन्ततिर्वै' अविच्छेद
एव, सम्पद्यते । एवं सति 'सः' अन्वाहिताग्निः, 'यद्युदायति'